

V Bruseli 4. októbra 2022
(OR. en)

13134/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0302(COD)**

JUSTCIV 122
JAI 1265
CONSOM 249
COMPET 759
MI 710
FREMP 201
CODEC 1407
TELECOM 391
CYBER 315
DATAPROTECT 268

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	29. septembra 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 495 final
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o zodpovednosti za chybné výrobky

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 495 final.

Príloha: COM(2022) 495 final

V Bruseli 28. 9. 2022
COM(2022) 495 final

2022/0302 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o zodpovednosti za chybné výrobky

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2022) 343 final} - {SWD(2022) 315 final} - {SWD(2022) 316 final} -
{SWD(2022) 317 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Dôvody a ciele návrhu

Táto dôvodová správa je sprievodným dokumentom k návrhu smernice o zodpovednosti za chybné výrobky, ktorou sa zrušuje smernica 85/374/EHS¹ (smernica o zodpovednosti za výrobky).

Cieľom smernice o zodpovednosti za výrobky je zabezpečiť na úrovni EÚ systém náhrady škody pre osoby, ktoré utrpeli fyzickú ujmu alebo škodu na majetku v dôsledku chybných výrobkov. Od prijatia smernice o zodpovednosti za výrobky v roku 1985 došlo k významným zmenám vo výrobe, distribúcii a prevádzke výrobkov, ako aj k modernizácii predpisov o bezpečnosti výrobkov a pravidiel dohľadu nad trhom. Prebiehajúca zelená a digitálna transformácia znamenajú obrovské prínosy pre spoločnosť a hospodárstvo Európy, či už ide o predĺženie životnosti materiálov a výrobkov, napr. prostredníctvom repasovania, alebo o zvýšenie produktivity a pohodlia vďaka inteligentným výrobkom a umelej inteligencii.

Z hodnotenia smernice o zodpovednosti za výrobky² z roku 2018, ktoré bolo vykonané v rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti Komisie (REFIT), vyplýva, že smernica o zodpovednosti za výrobky bola ako celok účinným a relevantným nástrojom. Mala však aj viacero nedostatkov:

- z právneho hľadiska nebolo jasné, ako uplatňovať desaťročia staré vymedzenia a pojmy smernice o zodpovednosti za výrobky na výrobky v modernom digitálnom a obehovom hospodárstve (napr. na softvér a výrobky, ktoré na fungovanie potrebujú softvér alebo digitálne služby, ako sú inteligentné zariadenia a autonómne vozidlá),
- dôkazné bremeno (t. j. potreba dokázať na účely získania náhrady škody, že výrobok bol chybný, čo spôsobilo vznik škody) bolo pre poškodené osoby v zložitých prípadoch náročné (napr. v prípadoch liekov, inteligentných výrobkov alebo výrobkov založených na umelej inteligencii),
- jej pravidlami sa do veľkej miery obmedzuje možnosť vznášania nárokov na náhradu škody (napr. škoda na majetku do 500 EUR sa v rámci smernice o zodpovednosti za výrobky skrátka nenahrádza).

Nedostatky smernice v oblasti vznikajúcich digitálnych technológií sa podrobnejšie analyzovali v bielej knihe o umelej inteligencii³, sprievodnej správe o zodpovednosti za umelú inteligenciu, internet vecí a robotiku⁴ a v správe expertnej skupiny pre

¹ Smernica Rady 85/374/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 210, 7.8.1985, s. 29).

² Hodnotenie smernice o zodpovednosti za výrobky [[SWD\(2018\) 157](#)].

³ [Európska komisia, Biela kniha o umelej inteligencii – európsky prístup k excelentnosti a dôvere \[COM\(2020\) 65 final\], 2020.](#)

⁴ [Európska komisia, správa o vplyve umelej inteligencie, internetu vecí a robotiky na bezpečnosť a zodpovednosť, \[COM\(2020\) 64 final\], 2020.](#)

zodpovednosť a nové technológie⁵. Európsky parlament takisto upozornil na potrebu prispôbiť pravidlá zodpovednosti digitálnemu svetu, aby sa zabezpečila vysoká úroveň účinnej ochrany spotrebiteľa a rovnaké podmienky s právnou istotou pre všetky podniky a súčasne zabránilo vysokým nákladom a rizikám pre malé a stredné podniky (MSP) a startupy⁶.

Cieľom revízie smernice o zodpovednosti za výrobky je zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu, voľný pohyb tovaru, nenarušenú hospodársku súťaž medzi účastníkmi trhu a vysokú úroveň ochrany zdravia a majetku spotrebiteľov. Cieľom tohto návrhu je najmä:

- zabezpečiť, aby sa do pravidiel zodpovednosti premietla povaha a riziká výrobkov v digitálnom veku a obehovom hospodárstve,
- zabezpečiť, aby bol v EÚ vzhľadom na rastúci trend spotrebiteľov nakupovať výrobky priamo z tretích krajín bez toho, aby mal v EÚ sídlo ich výrobca alebo dovozca, vždy podnik, ktorý môže zodpovedať za chybné výrobky nakupované priamo od výrobcov mimo EÚ,
- zmierniť dôkazné bremeno v zložitých prípadoch a obmedzenia pri vznášaní nárokov a zároveň zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi oprávnenými záujmami výrobcov, poškodených osôb a spotrebiteľov vo všeobecnosti a
- zabezpečiť právnú istotu lepším zosúladením smernice o zodpovednosti za výrobky s novým legislatívnym rámcom vytvoreným rozhodnutím č. 768/2008/ES⁷ a s pravidlami týkajúcimi sa bezpečnosti výrobkov, ako aj kodifikovaním judikatúry týkajúcej sa smernice o zodpovednosti za výrobky.

1.2. Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

V každom členskom štáte existujú vnútroštátne systémy zodpovednosti, ktoré umožňujú vznášanie nárokov na náhradu škody vo viacerých situáciách ako podľa smernice o zodpovednosti za výrobky: nároky možno vznášať voči širšiemu rozsahu zodpovedných osôb a v rámci širšieho rozsahu škôd. Tieto nároky sa týkajú služieb, ako aj výrobkov a často umožňujú viac času na vznesenie nároku. Poškodené osoby však musia dokázať pochybenie osoby, ktorá porušila právne predpisy⁸, čo sa podľa smernice o zodpovednosti za výrobky nevyžaduje. Smernica o zodpovednosti za výrobky, ktorá predstavuje systém objektívnej zodpovednosti, nemá vplyv na tieto práva, takže je zlučiteľná so všeobecnejšími vnútroštátnymi systémami. Okrem toho existuje na úrovni EÚ viacero doplnkových nástrojov týkajúcich sa zodpovednosti, ktoré sa opisujú ďalej.

⁵ [Expertná skupina pre zodpovednosť a nové technológie \(2019\)](#), [správa](#) o zodpovednosti za umelú inteligenciu a ďalšie vznikajúce digitálne technológie.

⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu k systému občianskoprávnej zodpovednosti za umelú inteligenciu [2020/2014(INL)].

⁷ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh a o zrušení rozhodnutia 93/465/EHS (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82).

⁸ V závislosti od okolností môžu obeť vzniesť nárok na náhradu škody na základe objektívnej zodpovednosti, v prípade ktorej nemusia preukazovať pochybenie, aj na vnútroštátnej úrovni. Ide napríklad o nároky voči vlastníkom vozidiel vo väčšine členských štátov.

- V akte o predaji tovaru⁹ a v smernici o digitálnom obsahu a službách¹⁰ sa spotrebiteľom poskytuje právo na prostriedok nápravy, t. j. na náhradu, opravu alebo vrátenie zaplatenej ceny, ak tovar vrátane digitálneho obsahu alebo digitálnej služby nezodpovedá zmluve alebo riadne nefunguje. Tieto právne predpisy sa týkajú **zmluvnej zodpovednosti**, pričom smernica o zodpovednosti za výrobky sa týka mimozmluvnej zodpovednosti výrobcov za zranenia/škodu v dôsledku nedostatočnej bezpečnosti.
- Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR)¹¹ sa týka **zodpovednosti sprostredkovateľov a prevádzkovateľov** za majetkovú alebo nemajetkovú ujmu spôsobenú spracovaním údajov, ktorým sa porušuje GDPR, pričom v návrhu smernice o zodpovednosti za výrobky sa umožňuje náhrada škody iba za závažné straty vyplývajúce zo smrti, zranenia, škody na majetku a straty či poškodenia údajov.
- V smernici o **environmentálnej zodpovednosti**¹² sa stanovuje rámec na predchádzanie environmentálnym škodám a na ich nápravu. Na rozdiel od škody na súkromnom majetku, ktorej sa týka smernica o zodpovednosti za výrobky, sa zaoberá ekologickými škodami, ako sú poškodenie chránených druhov a prirodzených biotopov.

Cieľom právnych predpisov EÚ o bezpečnosti výrobkov je zabezpečiť, aby sa na vnútorný trh uvádzali len bezpečné výrobky. Ak sa ich týkajú sektorové právne predpisy (napr. o strojových zariadeniach, liekoch, hračkách, rádiových zariadeniach), musia spĺňať základné zdravotné a bezpečnostné požiadavky, ktoré sú v nich stanovené. V opačnom prípade sa na ne vzťahuje smernica o všeobecnej bezpečnosti výrobkov¹³ a vyžaduje sa ich bezpečnosť¹⁴. Bezpečnostné predpisy sa presadzujú pravidlami dohľadu nad trhom¹⁵, ktorými sa zabraňuje tomu, aby sa nevyhovujúce výrobky dostali do obehu, prípadne sa zabezpečuje ich uvedenie do súladu, čím sa zaisťuje ochrana spotrebiteľov. Právne predpisy o bezpečnosti výrobkov neobsahujú konkrétne ustanovenia o zodpovednosti podnikov, uvádza sa v nich však, že na prípady, keď chybný výrobok spôsobí škodu, sa uplatňuje smernica o zodpovednosti za výrobky. Bezpečnosť výrobkov a zodpovednosť za výrobky sú preto doplnkové mechanizmy, ktorými sa dosahuje fungovanie jednotného trhu s tovarom, čím sa zaisťuje vysoká úroveň bezpečnosti. V súčasnosti sa rokuje o viacerých legislatívnych návrhoch týkajúcich sa bezpečnosti výrobkov:

⁹ Smernica (EÚ) 2019/771 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o predaji tovaru.

¹⁰ Smernica (EÚ) 2019/770 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb.

¹¹ Nariadenie (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (GDPR).

¹² Smernica 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd.

¹³ Smernica 2001/95/ES (SVBV).

¹⁴ Okrem sektorových právnych predpisov a smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov existujú aj horizontálne právne predpisy o bezpečnosti výrobkov zamerané na technológie, najmä navrhovaný akt o umelej inteligencii.

¹⁵ Zavedenými v nariadení (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom.

- Cieľom návrhu **aktu o umelej inteligencii**¹⁶ je zabezpečiť súlad vysokorizikových systémov umelej inteligencie s požiadavkami na bezpečnosť a základné práva (napr. správu a transparentnosť údajov, ako aj ľudský dohľad nad údajmi). V návrhu smernice o zodpovednosti za výroby sa zabezpečí, aby bolo možné v prípade chybných systémov umelej inteligencie, ktoré spôsobia fyzickú ujmu, škodu na majetku alebo stratu údajov, vzniesť nárok na náhradu škody voči poskytovateľovi systému umelej inteligencie alebo akémukoľvek výrobcovi, ktorý začlení systém umelej inteligencie do iného výrobku.
- Cieľom navrhovaného **nariadenia o strojových zariadeniach**¹⁷ a navrhovaného **nariadenia o všeobecnej bezpečnosti výrobkov**¹⁸ (NVBV), ktorými sa reviduje existujúca smernica o strojových zariadeniach a smernica o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, je riešiť v ich príslušnej pôsobnosti riziká digitalizácie v oblasti bezpečnosti výrobkov, nie však zodpovednosť. V návrhu NVBV sa ukladajú online poskytovateľom sprostredkovateľských služieb ďalšie povinnosti na riešenie online predaja nebezpečných výrobkov. V nedávno prijatom **akte o digitálnych službách**¹⁹ sa stanovujú horizontálne pravidlá pre online poskytovateľov sprostredkovateľských služieb vrátane online trhov. Ak online platformy vyrábajú, dovážajú alebo distribuujú chybné výrobky, môžu byť zodpovedné rovnako ako hospodárske subjekty. Ak online platformy zohrávajú pri predaji výrobkov iba sprostredkovateľskú úlohu medzi obchodníkmi a spotrebiteľmi, vzťahuje sa na nich výnimka z podmienenej zodpovednosti podľa aktu o digitálnych službách. Žiadne z týchto opatrení sa netýka zodpovednosti za chybné výrobky. V akte o digitálnych službách sa stanovuje, za akých podmienok môžu byť platformy pôsobiace ako sprostredkovateľ oslobodené od zodpovednosti.

V oblasti kybernetickej bezpečnosti sú akt o kybernetickej bezpečnosti²⁰ a delegovaný akt²¹ v rámci smernice o rádiových zariadeniach²² zamerané na zmiernenie rizík v oblasti kybernetickej bezpečnosti, nereguluje sa v nich však zodpovednosť výrobcov. Nedávny návrh **aktu o kybernetickej odolnosti**²³ vychádza z existujúcich pravidiel na motivovanie výrobcov a vývojárov softvéru, aby zmiernovali riziká v oblasti kybernetickej bezpečnosti, zodpovednosti sa však netýka.

¹⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii) [COM(2021) 206 final].

¹⁷ COM(2021) 202 final.

¹⁸ COM(2021) 346 final, ktoré nahradí SVBV a smernicu Rady 87/357/EHS.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES [COM(2020) 825 final].

²⁰ Nariadenie (EÚ) 2019/881 o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 (akt o kybernetickej bezpečnosti) (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 15 – 69).

²¹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/30 z 29. októbra 2021, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ, pokiaľ ide o uplatňovanie základných požiadaviek uvedených v článku 3 ods. 3 písm. d), e) a f) uvedenej smernice.

²² Smernica 2014/53/EÚ o rádiových zariadeniach, článok 3 ods. 3 písm. e) a f).

²³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o horizontálnych požiadavkách na kybernetickú bezpečnosť výrobkov s digitálnymi prvkami, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 [COM(2022) 454 final].

Pokiaľ ide o obehové hospodárstvo, v akčnom pláne pre obehové hospodárstvo z roku 2020²⁴ bola oznámená politika pre udržateľné výrobky v záujme zabezpečovania vysokokvalitných, funkčných a bezpečných výrobkov určených na opätovné používanie, opravu, repasovanie a vysokokvalitné recyklovanie. Akčný plán sa nezaobera opatreniami v oblasti zodpovednosti za chybné výrobky.

Cieľom návrhu smernice o prispôsobení mimozmluvných **pravidiel občianskoprávnej subjektívnej zodpovednosti za umelú inteligenciu**, ktorý bol prijatý v balíku s týmto návrhom, je uľahčiť prístup k informáciám a zmierniť dôkazné bremeno pri nárokoch na náhradu škody vo vnútroštátnych systémoch subjektívnej zodpovednosti v prípadoch, keď sa určité systémy umelej inteligencie podieľajú na spôsobení škody. Neprekrývajú sa s nárokmi vznášanými podľa smernice o zodpovednosti za výrobky.

1.3. Súlad s ostatnými politikami Únie

Tento návrh je v súlade s prioritami Komisie pripraviť Európu na digitálny vek a vybudovať hospodárstvo pripravené na budúcnosť, ktoré pracuje pre ľudí²⁵.

S cieľom minimalizovať riziká spojené s **digitálnymi technológiami** a zlepšiť bezpečnosť výrobkov EÚ modernizuje pravidlá týkajúce sa strojových zariadení, rádiových zariadení a všeobecnej bezpečnosti výrobkov, pričom zároveň vytvára nové pravidlá týkajúce sa bezpečnosti a dôveryhodnosti systémov umelej inteligencie²⁶. Tento návrh dopĺňa uvedený proces štandardne digitálnej modernizácie tým, že sa ním zabezpečuje, aby mali v prípade škody spôsobenej výrobkami poškodené osoby istotu, že sa dodržia ich právo na náhradu škody, a podniky právnu istotu v oblasti rizík súvisiacich so zodpovednosťou, ktorým čelia pri podnikaní. Spoločne by mali tieto snahy o modernizáciu umožniť Európe lepšie presadzovať digitálnu transformáciu, ktorá slúži ľuďom. Tieto snahy by mali prispieť aj k spravodlivému a ku konkurencieschopnému hospodárstvu a k bezproblémovému jednotnému trhu. Spoločnosti všetkých veľkostí a v každom sektore by mali byť schopné konkurovať si za rovnakých podmienok a vyvíjať, uvádzať na trh a používať digitálne technológie, produkty a služby v miere, ktorá zvyšuje ich produktivitu a globálnu hospodársku súťaž.

Pokiaľ ide konkrétne o oblasť umelej inteligencie, v tomto návrhu sa potvrdzuje, že systémy umelej inteligencie a tovar založený na umelej inteligencii predstavujú „výrobky“, a preto patria do rozsahu pôsobnosti smernice o zodpovednosti za výrobky, čo znamená, že ak chybná umelá inteligencia spôsobí škodu, je takisto ako v prípade iných výrobkov k dispozícii náhrada škody bez toho, aby poškodená osoba musela dokazovať pochybenie výrobcu. Po druhé sa v návrhu objasňuje, že zodpovednosť môžu niesť nielen výrobcovia hardvéru, ale aj poskytovatelia softvéru a poskytovatelia digitálnych služieb, ktoré majú vplyv na fungovanie výrobku (napr. navigačnej služby v autonómnom vozidle). Po tretie sa v návrhu zabezpečuje, aby boli výrobcovia zodpovední za zmeny, ktoré vykonajú na svojich výrobkoch už uvedených na trh, a to aj vtedy, ak sa tieto zmeny zavádzajú na základe aktualizácií softvéru

²⁴ [Akčný plán pre obehové hospodárstvo](#), marec 2020.

²⁵ COM(2020) 67 final.

²⁶ Podrobnejšie informácie pozri v oddiele 1.2.

alebo strojového učenia. Po štvrté sa v revidovanej smernici o zodpovednosti za výrobky zmierňuje dôkazné bremeno v zložitých prípadoch vrátane určitých prípadov týkajúcich sa systémov umelej inteligencie a prípadov, keď výrobky nezodpovedajú bezpečnostným požiadavkám. Tým sa do veľkej miery reaguje na výzvy Európskeho parlamentu²⁷ týkajúce sa prispôsobenia pravidiel zodpovednosti umelej inteligencii. Okrem uvedených zmien je cieľom súbežného návrhu smernice o subjektívnej zodpovednosti za umelú inteligenciu zaistiť, aby sa za určitých podmienok zmiernilo dôkazné bremeno poškodených osôb, ktoré musia na účely získania náhrady škody podľa vnútroštátneho práva dokázať, že škodu spôsobenú systémom umelej inteligencie niekto zaviniť.

V prípade **obehového hospodárstva** sú obchodné modely, v ktorých sa výrobky menia alebo modernizujú, čoraz bežnejšie a mimoriadne dôležité pre úsilie EÚ o dosiahnutie cieľov udržateľnosti a znižovania odpadu v súlade s Európskou zelenou dohodou a európskym právnym predpisom v oblasti klímy²⁸. Cieľom tohto návrhu je posilniť snahy, ako napríklad iniciatívu pre udržateľné výrobky²⁹, zaistením toho, aby mali spotrebiteľia také isté právo na náhradu škody spôsobenej chybnými zmenenými výrobkami ako v prípade úplne nových výrobkov, a zabezpečením právnej zrozumiteľnosti, ktorú subjekty odvetvia potrebujú, aby mohli prijímať obehové obchodné modely.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Tento návrh vychádza rovnako ako smernica 85/374/EHS z článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (bývalý článok 95 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, bývalý článok 100 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva). Je to tak preto, lebo jeho cieľom je harmonizovať vnútroštátne pravidlá v záujme podpory bezplatného pohybu tovaru, a tým vytvoriť rovnaké podmienky pre spoločnosti na vnútornom trhu a zaistiť ochranu spotrebiteľov.

• Subsidiarita

Z hodnotenia vyplynulo, že pridaná hodnota doplnenia predpisov EÚ o bezpečnosti výrobkov pravidlami zodpovednosti za výrobky na úrovni EÚ je nesporná³⁰. Pravidlami týkajúcimi sa odškodnenia ľudí, ktorým chybné výrobky spôsobili škodu, sa posilňujú predpisy EÚ o bezpečnosti výrobkov. Oboma súbormi pravidiel sa presadzuje ten istý cieľ politiky spočívajúci vo fungovaní vnútorného trhu s tovarom, čím sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov, pričom oba si vyžadujú aj modernizáciu.

²⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu k systému občianskoprávnej zodpovednosti za umelú inteligenciu [2020/2014(INL)].

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

²⁹ [Iniciatíva pre udržateľné výrobky \(europa.eu\)](https://europa.eu).

³⁰ Hodnotenie smernice o zodpovednosti za výrobky [[SWD\(2018\) 157](#)], s. 60.

Týmto návrhom sa zaisťuje právna istota, pokiaľ ide o: i) výrobky, podniky a druhy škôd, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice o zodpovednosti za výrobky, a ii) vhodné vyváženie záujmov výrobcov a spotrebiteľov v celej EÚ. Bez jednotného súboru pravidiel na odškodnenie ľudí, ktorým spôsobili škodu chybné výrobky, by sa výrobcovia museli vysporiadať s 27 rôznymi súbormi pravidiel. Viedlo by to k rozdielnym úrovniam ochrany spotrebiteľov a narušeniu hospodárskej súťaže medzi podnikmi z jednotlivých členských štátov.

- **Proporcionalita**

Týmto návrhom sa nastoľuje rovnováha medzi záujmami subjektov odvetvia a spotrebiteľmi, ako sa vysvetľuje v oddiele 8 posúdenia vplyvu. V návrhu sa zabezpečuje právna istota v tom, na ktoré výrobky a podniky sa vzťahuje objektívna zodpovednosť. Takisto bude motivovať všetky podniky vrátane výrobcov z tretích krajín, aby na trh EÚ uvádzali iba bezpečné výrobky a vyhli sa tak vzniku zodpovednosti. Tým sa zasa posilní bezpečnosť výrobkov.

Návrhom sa zabezpečí aj to, aby ľudia mohli využívať rovnakú ochranu bez ohľadu na to, či je chybný výrobok, ktorý im spôsobil škodu, hmotný alebo digitálny. Rozšírením rozsahu pôsobnosti systému zodpovednosti za výrobky EÚ tak, aby sa výslovne týkal aj poskytovateľov softvéru, podnikov, ktoré vykonajú podstatné zmeny výrobkov, splnomocnených zástupcov a poskytovateľov logistických služieb, sa poškodeným osobám zabezpečí väčšia šanca získať náhradu vzniknutej škody a podnikom zaistia rovnaké podmienky. Zahnutím majetkovej ujmy v dôsledku straty, zničenia alebo poškodenia údajov sa v návrhu uznáva význam údajov v digitálnom veku. Návrh však neprekračuje nevyhnutný rámec, a preto sa v ňom neriešia iné druhy škôd, napríklad vo vzťahu k súkromiu alebo diskriminácii, ktoré by bolo vhodnejšie riešiť inými právnymi predpismi.

Návrhom sa vytvára aj väčšia právna istota a dosahuje rovnocennejšia ochrana spotrebiteľov v celej EÚ. Dôkazné bremeno bude v zložitých prípadoch spravodlivejšie rozdelené medzi poškodené osoby a výrobcov, čím sa zvýšia šance na presadenie úspešného nároku na náhradu škody. Nebude však možné prenesenie dôkazného bremena, keďže to by výrobcov vystavilo oveľa vyšším rizikám v oblasti zodpovednosti a mohlo by brzdiť inováciu a viesť aj k potenciálne vyšším cenám výrobkov a zhoršeniu prístupu k inovačným výrobkom.

- **Výber nástroja**

Tento návrh má podobu smernice, ktorá umožňuje členským štátom flexibilitu pri bezproblémovom začleňovaní jej pravidiel do vnútroštátnych systémov. Je to dôležité preto, lebo jej pravidlá úzko súvisia s vnútroštátnymi občianskymi zákonníkmi a sú hlboko zakotvené vo vnútroštátnych právnych systémoch. Tento návrh má v plnej miere nahradiť smernicu o zodpovednosti za výrobky. Zmena smernice o zodpovednosti za výrobky prostredníctvom prepracovania alebo pozmeňujúceho aktu sa považovala za nevhodnú vzhľadom na to, že je potrebné zmeniť takmer každý článok.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

Z hodnotenia smernice o zodpovednosti za výrobky³¹ z roku 2018 vyplynulo, že smernica o zodpovednosti za výrobky bola ako celok účinným a relevantným nástrojom, mala však viaceré nedostatky (pozri oddiel 1.1).

Na tieto zistenia sa prihliadlo pri vypracúvaní posúdenia vplyvu priloženého k tomuto návrhu.

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Pri príprave tohto návrhu Komisia realizovala celý rad cielených konzultácií so zainteresovanými stranami, ako napríklad so spotrebiteľskými organizáciami EÚ a s vnútroštátnymi spotrebiteľskými organizáciami, organizáciami občianskej spoločnosti, priemyselnými združeniami, podnikmi, asociáciami poisťovateľov, advokátskymi kancelármi, akademickými odborníkmi, širokou verejnosťou a vnútroštátnymi orgánmi. Súčasťou konzultačných činností boli aj úvodné posúdenie vplyvu³², 12-týždňová osobitná verejná konzultácia, v ktorej bolo prijatých 291 odpovedí, semináre pre zainteresované strany, seminár s členskými štátmi, ako aj cielená konzultácia a rozhovory so zainteresovanými stranami, ktoré vykonával nezávislý konzultant.

Zhrnutie informácií poskytnutých zainteresovanými stranami o jednotlivých konkrétnych cieľoch revízie smernice o zodpovednosti za výrobky sa uvádza ďalej.

• Cieľ zabezpečiť, aby sa do pravidiel zodpovednosti premietla povaha a riziká výrobkov v digitálnom veku a obehovom hospodárstve

- Väčšina zainteresovaných strán sa vyslovila za to, aby sa objasnilo, že softvér je výrobkom, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti smernice o zodpovednosti za výrobky. Väčšina zainteresovaných strán spomedzi subjektov odvetvia však navrhla objasniť túto skutočnosť prostredníctvom nezáväzných usmernení, a nie prostredníctvom legislatívnej revízie smernice o zodpovednosti za výrobky. Všetky skupiny zainteresovaných strán sa do veľkej miery zhodli na tom, že ak je výrobok zraniteľný v oblasti kybernetickej bezpečnosti, možno ho považovať za chybný. 70 % respondentov verejnej konzultácie sa vyslovilo za možnosť, aby boli výrobcovia zodpovední za neposkytnutie bezpečnostných aktualizácií softvéru, ktoré sú potrebné na riešenie takýchto zraniteľností.
- Zainteresované strany spomedzi subjektov odvetvia boli proti začleneniu objektívnej zodpovednosti za porušenia ochrany údajov do smernice o zodpovednosti za výrobky, a to čiastočne preto, lebo takéto porušenia už môžu byť odškodňované podľa iných právnych predpisov, napríklad GDPR. Spotrebiteľské organizácie, subjekty verejného sektora a MVO však toto začlenenie schvaľovali.

³¹ Hodnotenie smernice o zodpovednosti za výrobky [[SWD\(2018\) 157](#)].

³² [Občianskoprávna zodpovednosť – prispôsobenie pravidiel zodpovednosti digitálnemu veku a umelej inteligencii \(europa.eu\)](#).

- Všetky skupiny zainteresovaných strán sa do veľkej miery zhodli na tom, aby boli hospodárske subjekty, ktoré vykonávajú podstatné zmeny výrobkov, zodpovedné v prípade, že sú takéto zmenené výrobky chybné a spôsobia škodu.

- **Cieľ zabezpečiť, aby vždy existovala osoba so sídlom v EÚ zodpovedná za chybné výrobky zakúpené od výrobcov z tretích krajín**

V rámci verejnej konzultácie 64 % všetkých respondentov súhlasilo alebo do veľkej miery súhlasilo s tým, že v smernici o zodpovednosti za výrobky sa musí zabezpečiť ochrana spotrebiteľov v prípade, že v EÚ nesídlí výrobca ani dovozca chybných výrobkov zakúpených priamo z tretích krajín, ktoré spôsobia škodu. Názory sa líšili v tom, či by mal byť zodpovedný splnomocnený zástupca výrobcu z tretej krajiny, poskytovateľ logistických služieb alebo online trh.

- **Cieľ zmierniť dôkazné bremeno v zložitých prípadoch a obmedzenia pri vznášaní nárokov a zároveň zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi výrobcami a spotrebiteľmi**

- V rámci verejnej konzultácie sa 77 % respondentov domnievalo, že technicky zložité výrobky predstavujú prekážky pri dôkaznom bremene poškodenej osoby. Tento percentuálny podiel bol oveľa vyšší v prípade spotrebiteľských organizácií, MVO a verejnosti (95 %) ako v prípade obchodných a odvetvových organizácií (38 %). Zainteresované strany spomedzi subjektov odvetvia boli viac naklonené povinnostiam v oblasti poskytovania informácií a zmierneniu dôkazného bremena v zložitých prípadoch ako preneseniu dôkazného bremena, ktoré považovali za radikálnu možnosť nepriaznivú pre inováciu. Väčšina zainteresovaných strán spomedzi odvetvových organizácií, spotrebiteľských organizácií a právnych expertov sa do veľkej miery vyslovila v prospech zachovania technologicky neutrálneho prístupu pri smernici o zodpovednosti za výrobky. Väčšina zainteresovaných strán namietala proti odstráneniu obrany založenej na vývojových rizikách.
- Spotrebiteľské organizácie, MVO a verejnosť sa vyslovili za odstránenie pravidla, ktorým sa bráni náhrade škody na majetku v hodnote do 500 EUR, a aj za predĺženie desaťročnej lehoty, počas ktorej sú výrobcovia zodpovední za chybný výrobok po jeho uvedení na trh. Zainteresované strany spomedzi subjektov odvetvia sa vyslovili za ponechanie obmedzení v nezmenenej forme.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Pri príprave návrhu sa využili najmä tieto dve nezávislé štúdie: jedna, ktorá bola vypracovaná v rámci hodnotenia³³, a druhá, ktorá bola vypracovaná v rámci posúdenia vplyvu³⁴. Komisia takisto získala odborné poradenstvo z akademickej oblasti, od spotrebiteľských skupín, subjektov odvetvia a vnútroštátnych orgánov, a to prostredníctvom expertnej skupiny pre zodpovednosť a nové technológie na roky 2018 – 2020.

³³ EY, Technopolis, VVA (2018), [štúdia](#) priložená k hodnoteniu smernice o zodpovednosti za výrobky.

³⁴ CSES a Wavestone, CSIL (2022), štúdia o posúdení vplyvu revízie smernice o zodpovednosti za výrobky.

Právna analýza vychádza z množstva rozsudkov v judikatúre vydaných od roku 1985, a to najmä Súdny dvorom Európskej únie (SDEÚ), a z množstva publikácií³⁵.

- **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh je podložený posúdením vplyvu (SWD[xxxx]), ktoré bolo vypracované v súlade s usmerneniami Komisie k lepšej právnej regulácii. Výbor pre kontrolu regulácie preskúmal správu o posúdení vplyvu a vydal k nej kladné stanovisko. Správa o posúdení vplyvu bola zrevidovaná, aby sa zohľadnili pripomienky výboru, na základe ktorých sa v nej lepšie vysvetlili najmä tieto skutočnosti: rozsah identifikovaných problémov, vplyv predpisov o bezpečnosti výrobkov na škody spôsobené výrobkami, základné odhady prípadov, vplyvy možnosti uprednostňovanej skupinou zainteresovaných strán a význam iniciatívy pre MSP.

Okrem základného scenára, ktorým je neprijatie žiadneho opatrenia, sa v rámci posúdenia vplyvu skúmali tri možnosti riešenia prvého problému súvisiaceho s digitálnym vekom a obehovým hospodárstvom a dve možnosti riešenia druhého problému s prekážkami pri získavaní náhrady škody a vznášaní nárokov na náhradu škody.

- **Možnosťou 1a** by sa zabezpečila zodpovednosť výrobcov výrobkov, ktorých prevádzka si vyžaduje softvér alebo digitálne služby, podľa tejto smernice. Rovnako ako pri hmotných komponentoch by boli poskytovatelia týchto nehmotných digitálnych prvkov spoločne a nerozdielne zodpovední spolu s výrobcom. V rámci tejto možnosti by sa však zodpovednosť podľa smernice o zodpovednosti za výrobky neuplatňovala na výrobcov samostatného softvéru.
- **Možnosť 1b** by vychádzala z možnosti 1a a okrem toho by sa týkala všetkého relevantného softvéru ako samostatného výrobku vrátane softvéru tretích strán pridávaného do výrobku alebo samostatného softvéru, ktorý môže ako taký spôsobiť škodu (napríklad aplikácia zdravotníckej pomôcky v smartfóne). Zodpovednosť podľa tejto smernice by sa vzťahovala aj na podniky, ktoré podstatne zmenia výrobok a uvedú ho znovu na trh. V rámci tejto možnosti by zodpovednosť mohol niesť aj splnomocnený zástupca výrobcu z tretej krajiny alebo poskytovateľ logistických služieb, ak v EÚ nie je usadený dovozca.
- **Možnosť 1c** by obsahovala opatrenia možnosti 1b a okrem toho by zahŕňala všetok softvér, ktorý má dôsledky na základné práva. Nahrádzať by bolo možné škodu vyplývajúcu z porušenia základných práv, ako napríklad z narušenia ochrany údajov, porušenia súkromia alebo diskriminácie (napr. náborovým softvérom umelej inteligencie).
- **Možnosťou 2a** by sa zmiernilo dôkazné bremeno spotrebiteľov harmonizovaním: i) pravidiel týkajúcich sa toho, kedy sú výrobcovia povinní poskytnúť potrebné technické informácie obeť na súde, a ii) podmienok, za ktorých sa môžu vnútroštátne sudy domnievať, že výrobok bol naozaj chybný alebo že chyba naozaj spôsobila škodu, a to najmä v zložitých prípadoch, v ktorých je dokázanie zodpovednosti veľmi ťažké. Možnosťou 2a by sa zmiernili obmedzenia pri vznášaní nárokov (odstránením prahovej hodnoty pre škodu na majetku a predĺžením lehoty zodpovednosti).

³⁵ Pozri bibliografiu v prílohe 6 k CSES a Wavestone, CSIL (2022), štúdia o posúdení vplyvu revízie smernice o zodpovednosti za výrobky.

- **Možnosťou 2b** by sa prenieslo dôkazné bremeno, takže ak výrobok spôsobí škodu, výrobca by musel dokázať, že výrobok nebol chybný a škodu nespôsobil. Odstránila by sa tým obrana založená na vývojových rizikách, podľa ktorej majú výrobcovia výnimku zo zodpovednosti, keď chybovosť výrobku nebola zistená podľa najnovších poznatkov. Možnosťou 2b by sa ďalej znížili obmedzenia pri vznášaní nárokov (prahové hodnoty a časové lehoty).

Z posúdenia vplyvu vyplynulo, že uprednostňovanou je kombinácia možností 1b a 2a.

Možnosťou 1b sa zabezpečí právna istota v tom, na ktoré výrobky a ktorých výrobcov sa vzťahuje objektívna zodpovednosť, a bude motivovať všetkých výrobcov vrátane výrobcov z tretích krajín, aby na trh EÚ uvádzali iba bezpečné výrobky, a vyhli sa tak vzniku zodpovednosti. Tým sa posilní bezpečnosť výrobkov a bude to mať pozitívne hospodárske a sociálne vplyvy. Takisto sa tým zabezpečí rovnaká ochrana spotrebiteľov, ktorým chybné výrobky spôsobili škodu, a to bez ohľadu na to, či sa chyba týkala digitálnych alebo hmotných komponentov výrobku, a ktorým škodu spôsobil chybný samostatný softvér. Po výslovnom začlení poskytovateľov softvéru, splnomocnených zástupcov a poskytovateľov logistických služieb do rozsahu pôsobnosti smernice budú mať obeť škody väčšiu šancu získať náhradu škody, pretože nebudú musieť dokazovať pochybenie výrobcu (v dôsledku zásady „objektívnej zodpovednosti“ stanovenej v smernici). Jednoznačnejšie pravidlá zodpovednosti týkajúce sa obehových obchodných modelov prinesú právnu istotu, čím prispievajú k podpore takýchto obchodných modelov a budú mať aj pozitívny vplyv na životné prostredie. Celkovo sa pri možnosti 1b očakáva zvýšenie ročnej náhrady škody poškodeným osobám o 0,15 mil. EUR až 22,13 mil. EUR v porovnaní so základným scenárom. Prejaví sa to v malom zvýšení ročného poistného výrobcov, ktoré sa odhaduje na úrovni 4,35 mil. EUR až 8,69 mil. EUR v porovnaní so základným scenárom.

Možnosťou 2a sa vytvorí väčšia právna istota a dosiahne rovnocennejšia ochrana spotrebiteľov v celej EÚ, čo bude mať pozitívny hospodársky a sociálny vplyv. Dôkazné bremeno v zložitejších prípadoch sa spravodlivejšie rozdelí medzi poškodené osoby a výrobcov. Tým sa zvýšia šance na úspešné presadenie nároku na náhradu škody v takýchto prípadoch. Neprimerané prekážky brániace vznášaniu nárokov sa zmiernia. Celkovo sa pri možnosti 2a očakáva zvýšenie ročnej náhrady škody poškodeným osobám o 0,20 mil. EUR až 43,54 mil. EUR v porovnaní so základným scenárom. Prejaví sa to v malom zvýšení ročného poistného výrobcov, ktoré sa odhaduje na úrovni 14,35 mil. EUR až 28,71 mil. EUR v porovnaní so základným scenárom.

Uprednostňovanou možnosťou sa prispeje k dosahovaniu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, a najmä cieľa 3 (zdravý život a blahobyt), pretože bude mať pozitívny sociálny vplyv na zdravie a blahobyt obetí, cieľa 9 (posilnenie inovácií), pretože sa ňou zabezpečí právna istota podnikom pri inováciách, a cieľa 12 (zodpovedná spotreba a výroba), pretože sa ňou zlepši bezpečnosť výrobkov pri vykonávaní podstatných zmien.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Z hodnotenia smernice o zodpovednosti za výrobky vyplynulo, že súčasné administratívne zaťaženie je veľmi nízke, takže v tomto smere nie je potrebné zjednodušenie. Prispôsobenie

pravidiel zodpovednosti digitálnemu veku a obehovému hospodárstvu neprinesie podnikom ani spotrebiteľom nové administratívne náklady.

Cieľom návrhu je dosiahnuť spravodlivé vyváženie záujmov subjektov odvetvia a spotrebiteľov, a to najmä tým, že sa zabráni opatreniam, ktoré by sťažovali MSP inovácie alebo prinášali dodatočné náklady, ktoré môže byť pre MSP ťažké absorbovať. Týmto návrhom sa neposkytuje výnimka pre mikropodniky a návrh ani neobsahuje osobitné zmierňujúce opatrenia pre MSP, pretože vhodná náhrada škody pre osoby poškodené chybnými výrobkami sa nemôže odvíjať od veľkosti zodpovednej spoločnosti. Keby sa na spoločnosti predávajúce podobné výrobky vzťahovali odlišné pravidlá zodpovednosti, narušila by sa hospodárska súťaž medzi účastníkmi trhu.

- **Základné práva**

Zmiernením obmedzení pri vznášaní nárokov, ako aj dôkazného bremena v zložitých prípadoch, by sa posilnilo právo na účinný prostriedok nápravy, právo zaručené podľa článku 47 Charty základných práv Európskej únie.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet EÚ.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Členské štáty musia smernicu transponovať do 12 mesiacov od nadobudnutia jej účinnosti a vnútroštátne vykonávacie opatrenia musia oznámiť Komisii. Komisia je pripravená poskytovať členským štátom technickú podporu pri vykonávaní smernice.

Komisia preskúma uplatňovanie a transpozíciu smernice šesť rokov po tom, ako nadobudne účinnosť, a v prípade potreby navrhne legislatívne zmeny.

- **Vysvetľujúce dokumenty**

Navrhovanou smernicou sa harmonizuje právo v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti, pričom smernica obsahuje procesnoprávne aj hmotnoprávne pravidlá. Členské štáty môžu na jej transpozíciu použiť rôzne druhy právnych nástrojov. Preto je opodstatnené v súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch³⁶ žiadať, aby členské štáty k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripojili jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi časťami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov.

³⁶ Spoločné politické vyhlásenie členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom (Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14).

- **Podrobné vysvetlenie špecifických ustanovení návrhu**

Kapitola I – Všeobecné ustanovenia

V kapitole I sa vymedzuje predmet úpravy a rozsah pôsobnosti návrhu a zároveň sa vymedzujú pojmy používané v návrhu. Zosúladuje sa v nej terminológia z oblasti zodpovednosti za výrobky s rámcom Únie v oblasti bezpečnosti výrobkov tým, že pojmy, ako napríklad „výrobca“ a „uvádzanie na trh“, sa vymedzujú na základe pojmov z nového legislatívneho rámca z rozhodnutia č. 768/2008/ES³⁷. Takisto sa ňou technologicky neutrálne reaguje na realitu výrobkov v digitálnom veku, keďže do vymedzenia výrobku sa zahŕňa softvér a súbory DMF a objasňuje sa, kedy sa má príslušná služba považovať za komponent výrobku. Rozširuje sa aj vymedzenie pojmu odškoditeľná škoda tak, aby zahŕňal stratu alebo poškodenie údajov.

Kapitola II – Konkrétne ustanovenia o zodpovednosti za chybné výrobky

V kapitole II sa stanovujú pravidlá zodpovednosti hospodárskych subjektov za škodu spôsobenú chybnými výrobkami a podmienky, za ktorých majú fyzické osoby právo na náhradu škody:

- Skúška na určenie chybovosti výrobku, t. j. toho, či výrobok zabezpečuje bezpečné používanie, ktoré od neho verejnosť právom očakáva, je v podstatne rovnaká ako v prípade smernice o zodpovednosti za výrobky. V záujme zohľadnenia meniaceho sa charakteru výrobkov v digitálnom veku, ako aj prihliadnutia na judikatúru SDEÚ boli do neúplného zoznamu faktorov, na ktoré majú prihliadať súdy pri posudzovaní chybovosti, začlenené aj faktory ako prepojenosť alebo funkcie samoučenia výrobkov.
- V rozsahu hospodárskych subjektov, ktoré môžu byť zodpovedné za chybné výrobky, sa zohľadňuje čoraz väčšia dôležitosť výrobkov vyrábaných mimo Únie, ktoré sa uvádzajú na trh Únie, a zabezpečuje, aby bol v Únii vždy usadený hospodársky subjekt, voči ktorému možno vzniesť nárok na náhradu škody. Návrh nemá vplyv na výnimku z podmienenej zodpovednosti podľa aktu o digitálnych službách, pretože sa v ňom stanovujú podmienky zodpovednosti iba v prípadoch, v ktorých sa na online platformu nevzťahuje výnimka. Okrem toho sa tento návrh zameriava iba na konkrétny prípad, v ktorom je osoba poškodená chybným výrobkom a snaží sa získať náhradu škody, čo je scenár, ktorého sa netýka akt o digitálnych službách. Takisto sa v nej objasňuje, za akých okolností môžu byť zodpovedné hospodárske subjekty, ktoré vykonali zmeny výrobku, napríklad v súvislosti s obchodnými modelmi obehového hospodárstva.
- Dôkazné bremeno nesú poškodené osoby, ktoré musia dokázať vzniknutú škodu, chybovosť výrobku a príčinnú súvislosť medzi nimi. Vzhľadom na výzvy, ktorým čelia poškodené osoby, a to najmä v zložitých prípadoch, sa ich dôkazné bremeno zmierňuje, aby sa dosiahlo spravodlivé vyváženie záujmov subjektov odvetvia a spotrebiteľov.
- Hospodárske subjekty majú aj podľa smernice o zodpovednosti za výrobky za určitých podmienok nárok na výnimku zo zodpovednosti, v prípade ktorej nesú

³⁷ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh a o zrušení rozhodnutia 93/465/EHS (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82).

dôkazné bremeno. Tieto výnimky sú prispôsobené tak, aby sa v nich prihliadalo na možnosť zmeny výrobkov v digitálnom veku po ich uvedení na trh. V záujme zaistenia rovnakých podmienok pre výrobcov v celej Únii, ako aj jednotnej ochrany spotrebiteľov, by sa mala výnimka udelená výrobcom v prípade vedecky a technicky nezistiteľných chýb uplatňovať vo všetkých členských štátoch a možnosť odchýlky podľa smernice o zodpovednosti za výrobky by sa nemala ďalej využívať.

Kapitola III – Všeobecné ustanovenia o zodpovednosti

V kapitole III sa stanovujú pravidlá zodpovednosti všeobecnejšej povahy, ktoré do veľkej miery vychádzajú z pravidiel súčasnej smernice o zodpovednosti za výrobky. Stanovuje sa v nej, či spoločne a nerozdielne nesú zodpovednosť dve alebo viaceré zodpovedné osoby. Takisto sa v nej stanovuje, že ak chybný výrobok spôsobil škodu, príspevom tretích strán sa neznižuje zodpovednosť výrobcu, pričom príspevom poškodenej osoby sa zodpovednosť znížiť môže. Dôležité pre ochranu spotrebiteľov je, že zodpovednosť nemožno vylúčiť ani obmedziť zmluvou či inými zákonmi. Preto nie je povolené stanoviť maximálne ani minimálne finančné stropy na náhradu škody. Trojročná lehota na začatie konania zostáva v porovnaní so smernicou o zodpovednosti za výrobky nezmenená. Hospodárske subjekty sú zodpovedné za chybné výrobky desať rokov od ich uvedenia na trh, navrhovatelia však môžu využiť ďalších päť rokov v prípadoch, keď sa príznaky zranenia objavujú pomaly, napríklad po požití chybného chemického alebo potravinového výrobku.

Kapitola IV – Záverečné ustanovenia

Členské štáty budú musieť uverejniť rozsudky súdov týkajúce sa zodpovednosti za výrobky, aby v záujme harmonizovanejšieho výkladu pravidiel zodpovednosti za výrobky mohli aj iné vnútroštátne súdy tieto rozsudky zohľadniť. Uvedenými opatreniami transparentnosti sa uľahčí aj preskúmanie, ktoré Komisia vykoná šesť rokov po nadobudnutí účinnosti. Okrem štandardných ustanovení o transpozícii a nadobudnutí účinnosti sa v kapitole IV stanovuje aj zrušenie smernice o zodpovednosti za výrobky a uvádzajú prechodné opatrenia.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o zodpovednosti za chybné výrobky**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³⁸,
konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
keďže:

- (1) V smernici Rady 85/374/EHS³⁹ sa stanovujú spoločné pravidlá zodpovednosti za chybné výrobky v záujme odstránenia rozdielov medzi právnymi systémami členských štátov, ktoré môžu poškodiť hospodársku súťaž a ovplyvniť pohyb tovaru v rámci spoločného trhu a spôsobiť rozdielny stupeň ochrany spotrebiteľa pri škode na zdraví alebo majetku spôsobenej takýmito výrobkami.
- (2) Objektívna zodpovednosť príslušného hospodárskeho subjektu je naďalej jediným prostriedkom primeraného riešenia problému spravodlivého rozdelenia rizík vyplývajúcich z modernej technologickej výroby.
- (3) Smernicu 85/374/EHS je potrebné revidovať vzhľadom na vývoj nových technológií vrátane umelej inteligencie, nové obchodné modely obehového hospodárstva a nové globálne dodávateľské reťazce, ktoré vedú k nejednotnosti a právnej neistote, a to najmä vo vymedzení pojmu „výrobok“. Zo skúseností získaných z uplatňovania smernice 85/374/EHS vyplynulo aj to, že poškodené osoby čelia ťažkostiam pri získavaní náhrady škody v dôsledku obmedzení pri vznášaní nárokov na náhradu škody, ako aj výziev pri získavaní dôkazov na dokázanie zodpovednosti, najmä vzhľadom na zvýšenú technickú a vedeckú zložitosť. Patria sem aj nároky na náhradu škody týkajúce sa nových technológií vrátane umelej inteligencie. Revíziou sa preto podporí zavádzanie a využívanie takýchto nových technológií vrátane umelej inteligencie, pričom navrhovatelia získajú rovnakú úroveň ochrany bez ohľadu na príslušnú technológiu.

³⁸ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

³⁹ Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 210, 7.8.1985, s. 29).

- (4) Revízia smernice 85/374/EHS je potrebná aj na zaistenie súdržnosti a jednotnosti s právnymi predpismi o bezpečnosti výrobkov a dohľade nad trhom na úrovni Únie aj na vnútroštátnej úrovni. Okrem toho je potrebné objasniť základné pojmy a koncepcie v záujme zaistenia súdržnosti a právnej istoty a zohľadniť nedávnu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie.
- (5) Vzhľadom na rozsah zmien, ktoré by boli potrebné, a v záujme zabezpečenia zrozumiteľnosti a právnej istoty by sa mala smernica 85/374/EHS zrušiť a nahradiť novou smernicou.
- (6) V záujme zabezpečenia komplexnosti systému Únie v oblasti zodpovednosti za výrobky by sa mala objektívna zodpovednosť za chybné výrobky uplatňovať na všetky hnutelné veci, a to aj vtedy, ak sú súčasťou iných hnutelných vecí alebo sú nainštalované do nehnuteľných vecí.
- (7) Zodpovednosť za chybné výrobky by sa nemala uplatňovať na škodu spôsobenú jadrovými haváriami, ak sa na zodpovednosť za takúto škodu vzťahujú medzinárodné dohovory ratifikované členskými štátmi.
- (8) V záujme vytvorenia skutočného vnútorného trhu s vysokou a jednotnou úrovňou ochrany spotrebiteľov a zohľadnenia judikatúry Súdneho dvora by členské štáty nemali pri záležitostiach v rozsahu pôsobnosti tejto smernice zachovávať ani zavádzať prísnejšie či menej prísne ustanovenia, ako sú ustanovenia v tejto smernici.
- (9) V rámci právnych systémov členských štátov môže poškodená osoba vzniesť nárok na náhradu škody na základe zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti, ktorá sa netýka chybovosti výrobku, napríklad zodpovednosti vyplývajúcej zo záruky alebo z pochybenia. Patria sem ustanovenia [smernice Európskeho parlamentu a Rady .../... o zodpovednosti za umelú inteligenciu], v ktorých sa stanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa zverejňovania informácií a dôkazného bremena v súvislosti s nárokmi na náhradu škody spôsobenej systémom umelej inteligencie vyplývajúcej zo subjektívnej zodpovednosti. Na takéto ustanovenia, ktorými sa okrem iného aj zachováva cieľ účinnej ochrany spotrebiteľov, by táto smernica nemala mať vplyv.
- (10) V niektorých členských štátoch môžu mať poškodené osoby v rámci osobitého systému vnútroštátnej zodpovednosti nárok na náhradu škody spôsobenej farmaceutickými výrobkami, pričom účinná ochrana spotrebiteľov vo farmaceutickom sektore je už dosiahnutá. Táto smernica by nemala mať vplyv na právo na vznesenie takýchto nárokov.
- (11) V rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES⁴⁰ sa stanovujú spoločné zásady a referenčné ustanovenia určené na uplatňovanie vo všetkých sektorových právnych predpisoch týkajúcich sa výrobkov. S cieľom zabezpečiť jednotnosť s takýmito právnymi predpismi je vhodné zosúladiť niektoré ustanovenia tejto smernice, najmä jej vymedzenie pojmov, s uvedeným rozhodnutím.
- (12) V digitálnom veku môžu byť výrobky hmotné alebo nehmotné. Softvér, ako napríklad operačné systémy, firmvér, počítačové programy, aplikácie alebo systémy umelej inteligencie, je na trhu čoraz častejší a zohráva čoraz dôležitejšiu úlohu pri bezpečnosti výrobkov. Softvér možno uvádzať na trh ako samostatný výrobok a následne ho začleniť do iných výrobkov ako komponent, pričom po spustení môže spôsobiť škodu.

⁴⁰ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh.

V záujme právnej istoty by sa preto malo objasniť, že softvér je na účely uplatnenia objektívnej zodpovednosti výrobkom bez ohľadu na spôsob jeho dodania alebo použitia, a tým aj bez ohľadu na to, či je uložený v zariadení alebo sa k nemu získava prístup prostredníctvom cloudových technológií. Zdrojový kód softvéru sa však na účely tejto smernice nepovažuje za výrobok, keďže ide výlučne o informácie. Vývojár alebo producent softvéru vrátane poskytovateľov systému umelej inteligencie v zmysle [nariadenia (EÚ) .../... (akt o umelej inteligencii)] by sa mali považovať za výrobcu.

- (13) S cieľom zabrániť prekážkam pri inovácii alebo výskume by sa táto smernica nemala uplatňovať na slobodný softvér a softvér s otvoreným zdrojovým kódom, ktorý bol vyvinutý alebo dodaný mimo rámca obchodnej činnosti. Konkrétne ide o softvér vrátane jeho zdrojového kódu a zmenených verzií, ktorý sa otvorene zdieľa a je bezplatne dostupný, použiteľný, upraviteľný a redistribuovateľný. Ak sa však softvér dodáva za peňažnú odmenu alebo sa v ňom používajú osobné údaje iným spôsobom ako výlučne na účely zlepšenia bezpečnosti, kompatibility alebo interoperability softvéru, čiže sa dodáva v rámci obchodnej činnosti, smernica by sa naň mala uplatňovať.
- (14) Súbory DMF obsahujúce funkčné informácie potrebné na výrobu hmotnej veci, na základe ktorých sa umožňuje automatické ovládanie strojov alebo nástrojov, ako sú vrtáky, sústruhy, frézy a 3D tlačiarne, by sa mali na účely zabezpečenia ochrany spotrebiteľov v prípade chybovosti týchto súborov považovať za výrobky. S cieľom predísť pochybnostiam by sa malo objasniť aj to, že elektrina je výrobok.
- (15) Digitálne služby sú čoraz častejšie súčasťou výrobku alebo sú s ním prepojené takým spôsobom, že absencia služby by zabránila výrobku plniť niektorú z jeho funkcií, napríklad nepretržité dodávanie informácií o premávke v navigačnom systéme. Hoci by sa táto smernica nemala uplatňovať na služby ako také, je potrebné rozšíriť objektívnu zodpovednosť na takéto digitálne služby, keďže majú na bezpečnosti výrobku rovnaký podiel ako jeho fyzické alebo digitálne komponenty. Takéto súvisiace služby by sa mali považovať za komponenty výrobku, s ktorým sú prepojené, ak má výrobca výrobku nad nimi kontrolu v zmysle, že ich sám dodáva alebo ich odporúča či inak ovplyvňuje ich dodávanie treťou stranou.
- (16) Keďže sa uznáva rastúci význam a hodnota nehmotných aktív, nahrádzať by sa mala aj strata alebo poškodenie údajov, napríklad obsahu vymazaného z pevného disku, ako aj náklady na obnovenie údajov. Ochrana spotrebiteľov si preto vyžaduje náhradu škody v dôsledku majetkovej ujmy, ktorá vyplýva nielen zo smrti alebo zranenia osôb, ako sú výdavky na pohreb alebo liečebné náklady, či strata príjmu, a z poškodenia majetku, ale aj zo straty alebo poškodenia údajov. Táto smernica však nemá vplyv na náhradu škody v dôsledku porušenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁴¹, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES⁴², smernice

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁴² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávanía osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680⁴³ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁴⁴.

- (17) V záujme právnej istoty by sa malo objasniť, že zranením je aj lekársky uznané poškodenie psychického zdravia.
- (18) Keďže členské štáty by mali zabezpečovať úplnú a riadnu náhradu každej majetkovej ujmy vyplývajúcej zo smrti alebo zranenia, ako aj škody na majetku alebo zničenia majetku, prípadne straty alebo poškodenia údajov, mali by stanoviť pravidlá výpočtu náhrady škody. Okrem toho by táto smernica nemala mať vplyv na vnútroštátne pravidlá týkajúce sa nemajetkovej ujmy.
- (19) V záujme ochrany spotrebiteľov by sa mala nahrádzať škoda na majetku vo vlastníctve fyzickej osoby. Keďže majetok sa čoraz častejšie využíva na súkromné aj profesionálne účely, je vhodné zabezpečovať aj náhradu škody v prípade takéhoto majetku využívaného na viaceré účely. Vzhľadom na cieľ tejto smernice, ktorým je ochrana spotrebiteľov, by mal byť z rozsahu jej pôsobnosti vylúčený majetok využívaný výlučne na profesionálne účely.
- (20) Táto smernica by sa mala uplatňovať na výrobky uvádzané na trh, prípadne do prevádzky v rámci obchodnej činnosti, či už za odplatu, alebo bezplatne, napríklad na výrobky dodávané v súvislosti so sponzorskou kampaňou alebo výrobky vyrábané na poskytovanie služby financovanej z verejných prostriedkov, keďže aj tento spôsob dodávania má hospodársky alebo obchodný charakter.
- (21) Táto smernica by nemala mať vplyv na rôzne nápravné opatrenia na vnútroštátnej úrovni, či už dosahované prostredníctvom súdnych, alebo mimosúdnych vyrovnaní, alternatívneho riešenia sporov alebo žalôb v zastúpení podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828⁴⁵, alebo podľa vnútroštátnych systémov kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu.
- (22) V záujme ochrany zdravia a majetku spotrebiteľov by sa nemala chybovosť výrobku určiť na základe jeho nevhodnosti na používanie, ale na základe toho, že nie je taký bezpečný, ako verejnosť právom očakáva. Posúdenie chybovosti by malo zahŕňať objektívnu analýzu a nemalo by sa týkať bezpečnosti, ktorú akákoľvek konkrétna osoba právom očakáva. Bezpečnosť, ktorú verejnosť právom očakáva, by sa mala okrem iného posudzovať pri zohľadnení zamýšľaného účelu, objektívnych vlastností a vlastností predmetného výrobku, ako aj osobitných požiadaviek skupiny používateľov, pre ktorých je výrobok určený. Niektoré výrobky, ako napríklad zdravotnícke pomôcky na udržiavanie pri živote, predstavujú osobitne vysoké riziko zranenia ľudí, a preto sa od nich aj vyžaduje vysoká bezpečnosť. V záujme zohľadnenia takýchto očakávaní by mal mať súd možnosť posúdiť výrobok ako

⁴³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁴⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁴⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1).

chybný bez stanovenia jeho skutočnej chybovosti, ak patrí do rovnakého výrobného radu ako výrobok, ktorého chybovosť sa už dokázala.

- (23) V záujme prihliadnutia na čoraz vyšší výskyt vzájomne prepojených výrobkov by sa mali pri posudzovaní bezpečnosti výrobku zohľadniť aj účinky iných výrobkov na predmetný výrobok. Mal by zohľadniť aj vplyv schopnosti výrobku učiť sa po nasadení na jeho bezpečnosť, aby sa prihliadlo na oprávnené očakávanie, že softvér a základné algoritmy výrobku majú byť koncipované tak, aby bránili nebezpečnému správaniu výrobku. V záujme prihliadnutia na to, že v digitálnom veku má mnohé výrobky výrobcu pod kontrolou aj po ich uvedení na trh, by sa mal pri posudzovaní bezpečnosti výrobku zohľadniť aj moment, v ktorom výrobok opúšťa kontrolu výrobcu. Výrobok sa môže považovať za chybný aj z dôvodu jeho zraniteľnosti v oblasti kybernetickej bezpečnosti.
- (24) V záujme zohľadnenia relevantnosti právnych predpisov o bezpečnosti výrobkov a dohľade nad trhom na stanovenie úrovne bezpečnosti, ktorú verejnosť právom očakáva, by sa malo objasniť, že pri posudzovaní by sa malo prihliadnúť aj na bezpečnostné požiadavky vrátane požiadaviek na kybernetickú bezpečnosť, ktoré súvisia s bezpečnosťou výrobku, a intervencie regulačných orgánov, ako sú stiahnutia výrobkov, alebo samotných hospodárskych subjektov. Takéto intervencie by však samy osebe nemali vytvárať domnienku o chybovosti.
- (25) V záujme rozhodnutia spotrebiteľov a s cieľom podporiť inováciu by samotná existencia alebo následné uvedenie lepšieho výrobku na trh nemalo viesť k záveru, že výrobok je chybný. Rovnako by ani samotné poskytnutie aktualizácií či inovácií výrobku nemalo viesť k záveru, že predchádzajúca verzia výrobku je chybná.
- (26) Ochrana spotrebiteľa si vyžaduje, aby sa na každého výrobcu zapojeného do výrobného procesu mohla vzťahovať zodpovednosť, ak je ním dodávaný výrobok alebo komponent chybný. Ak výrobca začlení do svojho výrobku chybný komponent iného výrobcu, poškodená osoba by mala mať možnosť vzniesť nárok na náhradu tej istej škody buď od výrobcu výrobku, alebo od výrobcu komponentu.
- (27) V záujme zabezpečenia toho, aby mali poškodené osoby vymáhateľný nárok na náhradu škody aj vtedy, ak je výrobca usadený mimo Únie, malo by byť možné uložiť zodpovednosť aj dovozcovi výrobku a splnomocnenému zástupcovi výrobcu. Z praktických skúseností v oblasti dohľadu nad trhom vyplýva, že dodávateľské reťazce niekedy zahŕňajú hospodárske subjekty, ktorých nová forma znamená, že sa nedajú jednoducho zaradiť do tradičných dodávateľských reťazcov podľa existujúceho právneho rámca. Ide najmä o poskytovateľov logistických služieb, ktorí vykonávajú mnohé z tých istých funkcií ako dovozcovia, ale ktorí nemusia vždy zodpovedať tradičnému vymedzeniu pojmu dovozca v práve Únie. Vzhľadom na úlohu poskytovateľov logistických služieb ako hospodárskych subjektov pri bezpečnosti výrobkov a v rámci dohľadu nad trhom, a najmä nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020⁴⁶, by malo byť možné uložiť im zodpovednosť, ale keďže daná úloha má subsidiárnu povahu, mali by byť zodpovedné iba vtedy, ak nie je v Únii usadený žiadny dovozca ani splnomocnený zástupca. V záujme účinného prenesenia zodpovednosti na výrobcov, dovozcov, splnomocnených zástupcov a poskytovateľov

⁴⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

logistických služieb by malo byť možné uložiť zodpovednosť distribútorom len vtedy, ak nie je možné rýchlo zistiť príslušný hospodársky subjekt so sídlom v Únii.

- (28) Online predaj neustále a stabilne rastie, čo vedie k vytvoreniu nových obchodných modelov a k vzniku nových subjektov na trhu, ako sú online platformy. V [nariadení [.../...]] o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách)] a [nariadení [.../...]] o všeobecnej bezpečnosti výrobkov] sa okrem iného reguluje zodpovednosť a povinnosť online platforiem v súvislosti s nezákonným obsahom vrátane výrobkov. Ak online platformy zastávajú úlohu výrobcu, dovozcu alebo distribútora príslušného chybného výrobku, mali by byť zodpovedné rovnako ako hospodárske subjekty. Ak online platformy zohrávajú pri predaji výrobkov iba sprostredkovateľskú úlohu medzi obchodníkmi a spotrebiteľmi, vzťahuje sa na nich výnimka z podmienenej zodpovednosti podľa aktu o digitálnych službách. V akte o digitálnych službách sa však stanovuje, že na online platformy, ktoré umožňujú spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, sa nevzťahujú výnimky zo zodpovednosti podľa právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, ak výrobok predstavujú alebo inak umožňujú konkrétnu predmetnú transakciu takým spôsobom, že bežný spotrebiteľ sa domnieva, že výrobok poskytuje buď samotná platforma, alebo obchodník, ktorý koná v rámci jej právomoci alebo kontroly. Vzhľadom na túto zásadu platí, že ak online platformy takýmto spôsobom predstavujú výrobok alebo inak umožňujú konkrétnu transakciu, mali by byť podľa tejto smernice zodpovedné rovnako ako distribútori. Znamená to, že by boli zodpovedné iba vtedy, ak takýmto spôsobom predstavujú výrobok alebo inak umožňujú konkrétnu transakciu, a len vtedy, ak online platforma rýchlo neurčí relevantný hospodársky subjekt so sídlom v Únii.
- (29) V období prechodu z lineárneho na obehové hospodárstvo sa výrobky navrhujú tak, aby boli trvanlivejšie, opätovne použiteľné, opraviteľné a modernizovateľné. Únia okrem toho propaguje inovačné a udržateľné spôsoby výroby a spotreby, ktorými sa predlžuje funkčnosť výrobkov a komponentov, ako sú repasovanie, renovovanie a opravy⁴⁷. Okrem toho výrobky umožňujú úpravy prostredníctvom zmien softvéru vrátane inovácií. Ak je výrobok podstatne zmenený mimo kontroly pôvodného výrobcu, považuje sa za nový výrobok a zodpovednosť by mala niesť osoba, ktorá vykonala podstatnú zmenu, ako osoba, ktorá vyrobila zmenený výrobok, keďže podľa príslušných právnych predpisov Únie zodpovedá za súlad výrobku s bezpečnostnými požiadavkami. To, či je zmena podstatná, sa určuje podľa kritérií stanovených v príslušných právnych predpisoch Únie a vnútroštátnych právnych predpisoch o bezpečnosti. Ide napríklad o zmeny, ktorými sa menia pôvodne zamýšľané funkcie alebo ovplyvňuje súlad výrobku s platnými bezpečnostnými požiadavkami. V záujme spravodlivého rozdelenia rizík v obehovom hospodárstve by mal byť hospodársky subjekt, ktorý vykoná podstatnú zmenu, oslobodený od zodpovednosti, ak preukáže, že škoda súvisí s časťou výrobku, na ktorý zmena nemala vplyv. Hospodárske subjekty, ktoré vykonávajú opravy alebo iné činnosti nezahŕňajúce podstatné zmeny by nemali byť zodpovedné podľa tejto smernice.
- (30) Vzhľadom na uloženie zodpovednosti hospodárskym subjektom bez ohľadu na pochybenie a s cieľom zabezpečiť spravodlivé rozdelenie rizika by mala poškodená osoba, ktorá vznesie nárok na náhradu škody spôsobenej chybným výrobkom, znášať

⁴⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu [COM(2020) 98 final].

bremeno dokázania škody, chybovosti výrobku a príčinnej súvislosti medzi nimi. Poškodené osoby sú však často v porovnaní s výrobcami v značnej nevýhode, pokiaľ ide o prístup k informáciám o spôsobe výroby a prevádzke výrobku a o ich pochopenie. Táto asymetria informácií môže ohrozovať spravodlivé rozdelenie rizika, a to najmä v prípadoch technickej alebo vedeckej zložitosti.

- (31) Preto je potrebné uľahčiť prístup navrhovateľov k dôkazom, ktoré sa majú použiť v súdnom konaní, a zároveň zabezpečiť obmedzenie tohto prístupu na to, čo je nevyhnutné a primerané, aby sa ochránili dôverné informácie a obchodné tajomstvá. Takéto dôkazy by mali zahŕňať aj dokumenty, ktoré musí žalovaný vytvoriť *ex novo* zostavením alebo označením dostupných dôkazov.
- (32) V prípade obchodných tajomstiev v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943⁴⁸ by mali byť vnútroštátne súdy splnomocnené prijať osobitné opatrenia na zabezpečenie dôvernosti obchodných tajomstiev počas konaní aj po nich, pričom by mali zároveň dosiahnuť spravodlivú a primeranú rovnováhu medzi záujmom vlastníka obchodného tajomstva o zachovanie tajomstva a záujmom poškodenej osoby. Malo by to prinajmenšom zahŕňať opatrenia na obmedzenie prístupu k dokumentom obsahujúcim obchodné tajomstvá alebo údajné obchodné tajomstvá a na prístup obmedzeného počtu ľudí k vypočutiam, prípadne na umožnenie prístupu k upraveným dokumentom alebo prepisom vypočutí. Vnútroštátne súdy by mali pri rozhodovaní o takýchto opatreniach zohľadniť: i) potrebu zaistenia práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces; ii) oprávnené záujmy strán, a prípadne tretích strán a iii) akúkoľvek možnú ujmu spôsobenú ktorejkoľvek zo strán, prípadne ktorejkoľvek z tretích strán, v dôsledku schválenia alebo zamietnutia takýchto opatrení.
- (33) Takisto je potrebné za splnenia určitých podmienok zmierniť dôkazné bremeno navrhovateľa. Vyvrátiteľné domnienky predstavujú spoločný mechanizmus na zmiernenie problémov navrhovateľa s dôkazmi, pričom umožňujú súdu založiť existenciu chybovosti alebo príčinnej súvislosti na prítomnosti inej skutočnosti, ktorá bola dokázaná, pričom sa zároveň zachovávajú práva žalovaného. S cieľom zabezpečiť stimul na dodržiavanie povinnosti poskytovať informácie by mali vnútroštátne súdy predpokladať chybovosť výrobku, ak žalovaný túto povinnosť nesplní. Na ochranu spotrebiteľov a verejnosti pred rizikom vzniku škody bolo prijatých množstvo legislatívnych a povinných bezpečnostných požiadaviek. V záujme posilnenia úzkeho vzťahu medzi predpismi o bezpečnosti výrobkov a pravidlami zodpovednosti by malo nedodržanie týchto požiadaviek vyústiť aj do domnienky o chybovosti. Patria sem aj prípady, keď výrobok nie je vybavený prostriedkami na zaznamenávanie informácií o svojej prevádzke do denníka, ako sa to vyžaduje podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva. To isté by sa malo uplatniť v prípade zjavného nesprávneho fungovania, ako napríklad keď sa pri bežnom používaní roztriešti sklenená fľaša, keďže je nepotrebné zaťažujúce vyžadovať od navrhovateľa, aby dokázal chybovosť aj vtedy, keď je za daných okolností jej existencia nepochybniteľná.
- (34) Vnútroštátne súdy by mali takisto predpokladať chybovosť výrobku alebo príčinnú súvislosť medzi škodou a chybovosťou, prípadne oboje, ak by bez ohľadu na to, či žalovaný zverejnil informácie, bolo pre navrhovateľa príliš ťažké vzhľadom na technickú alebo vedeckú zložitosť prípadu dokázať chybovosť alebo príčinnú

⁴⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016, s. 1).

súvislosť, prípadne oboje. V takýchto prípadoch by vyžadovanie dôkazu oslabilo účinnosť práva na náhradu škody. Preto by mali túto domnienku vyvrátiť výrobcovia vzhľadom na to, že majú odborné poznatky a sú lepšie informovaní ako poškodené osoby. Technickú alebo vedeckú zložitosť by mali stanovovať vnútroštátne súdy na základe jednotlivých prípadov pri zohľadnení rôznych faktorov. Uvedené faktory by mali zahŕňať zložitú povahu výrobku, ako napríklad inováčnej zdravotníckej pomôcky; zložitú povahu použitej technológie, ako napríklad strojového učenia sa; zložitú povahu informácií a údajov, ktoré má navrhovateľ analyzovať, a zložitú povahu príčinnej súvislosti, ako napríklad súvislosti medzi farmaceutickým alebo potravinárskym výrobkom a určitým zdravotným stavom alebo súvislosť, ktorú by mohol navrhovateľ dokázať len tým, že vysvetlí vnútorné fungovanie systému umelej inteligencie. Posúdenie mimoriadnych ťažkostí by takisto mali vykonávať vnútroštátne súdy na základe jednotlivých prípadov. Hoci by mal navrhovateľ predložiť argumenty, ktorými podloží mimoriadne ťažkosti, dôkaz o takýchto ťažkostiach by sa nemal vyžadovať. V nároku na náhradu škody týkajúcom sa systému umelej inteligencie by navrhovateľ napríklad nemal byť povinný na to, aby súd mohol rozhodnúť o tom, či mimoriadne ťažkosti existujú, vysvetliť osobitné vlastnosti systému umelej inteligencie, ani to, ako tieto vlastnosti sťažujú stanovenie príčinnej súvislosti. Žalovaný by mal mať možnosť napadnúť existenciu mimoriadnych ťažkostí.

- (35) V záujme zachovania spravodlivého rozdelenia rizika a zabránenia preneseniu dôkazného bremena by sa však od navrhovateľa malo požadovať, aby na účely uplatnenia tejto domnienky preukázal na základe dostatočne relevantných dôkazov, že, ak sa jeho ťažkosti týkajú dokázania chybovosti, je pravdepodobné, že výrobok je chybný, resp. že, ak sa jeho ťažkosti týkajú dokázania príčinnej súvislosti, pravdepodobnou príčinou vzniku škody je chybovosť výrobku.
- (36) V záujme spravodlivého rozdelenia rizika by mali mať hospodárske subjekty výnimku zo zodpovednosti, ak dokážu existenciu konkrétnych poľahčujúcich okolností. Nemali by niesť zodpovednosť, ak dokážu, že iná osoba spôsobila, že výrobok opustil výrobný proces proti ich vôli, alebo že dodržanie povinných predpisov bolo priamou príčinou chybovosti výrobku.
- (37) Okamih uvedenia na trh alebo do prevádzky je zvyčajne okamihom, keď výrobok opúšťa kontrolu výrobcu, zatiaľ čo pre distribútorov je to okamih uvedenia výrobku na trh. Výrobcovia by preto mali mať výnimku zo zodpovednosti, ak dokážu, že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, pravdepodobne neexistovala pri uvádzaní výrobku na trh alebo do prevádzky, prípadne že vznikla až po tomto okamihu. Keďže však digitálne technológie umožňujú výrobcovi výkon kontroly aj po okamihu uvedenia výrobku na trh alebo do prevádzky, mali by byť naďalej zodpovední za chybovosť, ktorá vznikla po tomto okamihu v dôsledku softvéru alebo súvisiacich služieb pod ich kontrolou, či už v podobe inovácií, alebo aktualizácií, prípadne algoritmov strojového učenia sa. Takýto softvér alebo súvisiace služby by sa mali považovať za také, ktoré sú pod kontrolou výrobcu, ak ich dotknutý výrobca dodáva alebo povoľuje, prípadne inak ovplyvňuje ich dodávanie treťou stranou.
- (38) Možnosť hospodárskych subjektov vyhnúť sa zodpovednosti, ak dokážu, že chyba sa vyskytla až po uvedení výrobku na trh alebo do prevádzky, by takisto mala byť obmedzená, ak chybovosť výrobku vznikla v dôsledku nedostatočných aktualizácií alebo inovácií softvéru potrebných na riešenie zraniteľností v oblasti kybernetickej bezpečnosti a zachovanie bezpečnosti výrobku. Uvedené zraniteľnosti môžu ovplyvniť výrobok tak, že spôsobí škodu v zmysle tejto smernice. Keďže sa uznávajú povinnosti výrobcov podľa práva Únie v oblasti bezpečnosti výrobkov počas ich životného cyklu,

ako napríklad podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745⁴⁹, výrobcovia by mali zodpovedať aj za škodu spôsobenú ich nedodaním bezpečnostných aktualizácií alebo inovácií softvéru, ktoré sú potrebné na riešenie zraniteľností výrobku v reakcii na nové riziká v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Takáto zodpovednosť by sa nemala uplatňovať, ak je dodanie alebo inštalácia uvedeného softvéru mimo kontroly výrobcu, napríklad ak vlastník výrobku nenainštaluje aktualizáciu alebo inováciu dodanú na účely zabezpečenia alebo zachovania úrovne bezpečnosti výrobku.

- (39) V záujme spravodlivého rozdelenia rizík by mali mať výrobcovia výnimku zo zodpovednosti aj vtedy, ak dokážu, že úroveň vedecko-technických poznatkov stanovená na základe odkazu na najvyššiu úroveň dostupných objektívnych vedomostí, a nie na skutočné vedomosti predmetného výrobcu, neumožňovala v čase, keď mali nad výrobkom kontrolu, odhaliť existenciu chybovosti.
- (40) Môžu sa vyskytnúť situácie, v ktorých sú za tú istú škodu zodpovedné dve alebo viaceré strany, napríklad vtedy, ak je chybný komponent vložený do výrobku, ktorý spôsobil škodu. V takom prípade by mala poškodená osoba mať možnosť vzniesť nárok na náhradu škody od výrobcu, ktorý začlenil chybný komponent do svojho výrobku, ako aj od výrobcu samotného chybného komponentu. V záujme zabezpečenia ochrany spotrebiteľov by mali byť v takýchto situáciách všetky strany zodpovedné spoločne a nerozdielne.
- (41) Môžu sa vyskytnúť situácie, v ktorých okrem chybovosti výrobku prispeje k spôsobeniu škody aj konanie a opomenutie osôb iných, ako je potenciálne zodpovedný hospodársky subjekt, napríklad ak tretia strana využije zraniteľnosť výrobku v oblasti kybernetickej bezpečnosti. V záujme ochrany spotrebiteľov by sa zodpovednosť hospodárskeho subjektu za výrobok, ktorý je chybný napríklad v dôsledku zraniteľnosti, pre ktorú je menej bezpečný, ako by mohla verejnosť právom očakávať, nemala v dôsledku takéhoto konania alebo opomenutia znižovať. Malo by však byť možné znížiť alebo odmietnuť zodpovednosť hospodárskeho subjektu, ak samotné poškodené osoby svojím zanedbaním prispeli k vzniku škody.
- (42) Keby bolo možné obmedziť alebo vylúčiť zodpovednosť hospodárskeho subjektu prostredníctvom zmluvných ustanovení, oslabil by sa cieľ ochrany spotrebiteľov. Preto by sa nemali povoľovať žiadne zmluvné odchýlky. Z rovnakého dôvodu by nemalo byť možné, aby sa ustanoveniami vnútroštátneho práva obmedzovala alebo vylučovala zodpovednosť, napríklad stanovením finančných stropov na zodpovednosť hospodárskeho subjektu.
- (43) Keďže výrobky časom starnú a s vedecko-technickým pokrokom sa zlepšujú bezpečnostné normy, nebolo by primerané, aby výrobcovia niesli za chybovosť svojich výrobkov zodpovednosť počas neobmedzeného obdobia. Preto by sa na zodpovednosť mala vzťahovať primeraná lehota, konkrétne desať rokov od uvedenia na trh, a to bez toho, aby boli dotknuté nároky na náhradu škody, v prípade ktorých prebiehajú súdne konania. S cieľom zabrániť neprimeranému zamietnutiu možnosti náhrady škody by mala byť premlčacia lehota 15 rokov v prípadoch, keď sa príznaky zranenia objavujú pomaly, čo je podložené lekáorskymi dôkazmi.

⁴⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (Ú. v. EÚ L 117, 5.5.2017, s. 1).

- (44) Keďže podstatne zmenené výrobky sú v podstate novými výrobkami, premlčacia lehota by mala po podstatnej zmene výrobku, napríklad po repasovaní, ktorým sa výrobok zmení tak, že mohlo dôjsť k zmene jeho súladu s platnými bezpečnostnými požiadavkami, začať plynúť odznova.
- (45) V záujme umožnenia harmonizovaného výkladu tejto smernice vnútroštátnymi súdmi by mali byť členské štáty povinné uverejňovať príslušné rozhodnutia súdov týkajúce sa zodpovednosti za výrobky.
- (46) Komisia by mala vykonať hodnotenie tejto smernice. V súlade s odsekom 22 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou⁵⁰ by toto posúdenie malo vychádzať z piatich kritérií efektívnosti, účinnosti, relevantnosti, súdržnosti a pridanej hodnoty EÚ a malo by poskytnúť základ pre posúdenie vplyvu ďalších možných opatrení v budúcnosti. Z dôvodov právnej istoty by sa táto smernica nemala uplatňovať na výrobky uvedené na trh Únie alebo do prevádzky pred dátumom jej transpozície. Je potrebné zabezpečiť prechodné opatrenia, aby sa zaistilo plnenie povinností v oblasti zodpovednosti podľa smernice 85/374/EHS v prípade škody spôsobenej chybnými výrobkami, ktoré boli uvedené na trh alebo do prevádzky pred uvedeným dátumom.
- (47) Keďže ciele tejto smernice, a to zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu, nenarušenú hospodársku súťaž a vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov z dôvodu celounijnej povahy trhu s tovarom, ale z dôvodu harmonizačného účinku spoločných pravidiel, pokiaľ ide o zodpovednosť, ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

V tejto smernici sa stanovujú spoločné pravidlá zodpovednosti hospodárskych subjektov za škodu, ktorú spôsobili fyzickým osobám chybné výrobky.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa uplatňuje na výrobky uvedené na trh alebo do prevádzky po [Úrad pre publikácie – vložiť dátum: 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti].

⁵⁰ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

2. Táto smernica sa neuplatňuje na škodu spôsobenú jadrovými haváriami, ak sa na zodpovednosť za takúto škodu vzťahujú medzinárodné dohovory ratifikované členskými štátmi.
3. Táto smernica nemá vplyv na:
 - a) uplatniteľnosť práva Únie o ochrane osobných údajov, najmä nariadenia (EÚ) 2016/679, smernice 2002/58/ES a smernice (EÚ) 2016/680;
 - b) vnútroštátne pravidlá týkajúce sa nároku na príspevok alebo odvolania sa medzi dvomi alebo viacerými hospodárskymi subjektmi, ktoré sú spoločne a nerozdielne zodpovedné podľa článku 11 alebo v prípade, že škodu spôsobil chybný výrobok aj konanie alebo opomenutie tretej strany, ako sa uvádza v článku 12;
 - c) žiadne práva, ktoré poškodená osoba môže mať podľa vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti z iných dôvodov, ako je chybovosť výrobku, vrátane vnútroštátnych pravidiel, ktorými sa vykonáva právo Únie, ako je [smernica o zodpovednosti za umelú inteligenciu];
 - d) žiadne práva, ktoré poškodená osoba môže mať podľa akéhokoľvek osobitného systému zodpovednosti, ktorý existoval vo vnútroštátnom práve k 30. júlu 1985.

Článok 3

Rozsah harmonizácie

Členské štáty vo vnútroštátnom práve neponechajú v platnosti ani nezavedú ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice, vrátane prísnejších či menej prísnych ustanovení na zabezpečenie odlišnej úrovne ochrany spotrebiteľa, pokiaľ sa v tejto smernici nestanovuje inak.

Článok 4

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „výrobok“ sú všetky hnutel'né veci, a to aj vtedy, ak sú súčasťou inej hnutel'nej alebo nehnuteľnej veci. „Výrobkom“ je aj elektrina, súbory DMF a softvér;
2. „súbor DMF“ je digitálna verzia alebo digitálny vzor hnutel'nej veci;
3. „komponent“ je akákoľvek hnutel'ná alebo nehnuteľná položka, prípadne akákoľvek súvisiaca služba, ktorá je začlenená do výrobku výrobcom daného výrobku alebo v rámci jeho kontroly, prípadne s takýmto výrobkom prepojená;
4. „súvisiaca služba“ je digitálna služba, ktorá je začlenená do výrobku alebo je s ním prepojená takým spôsobom, že jej absencia by zabránila výrobku plniť niektorú alebo viaceré z jeho funkcií;
5. „kontrola výrobcu“ je situácia, keď výrobca výrobku povolí a) tretej strane začlenenie, prepojenie alebo dodanie komponentu vrátane aktualizácií alebo inovácií softvéru alebo b) zmenu výrobku;
6. „škoda“ je majetková ujma vyplývajúca:

- a) zo smrti alebo zranenia vrátane lekársky uznaného poškodenia psychického zdravia;
 - b) z poškodenia alebo zničenia akéhokoľvek majetku okrem:
 - i) samotného chybného výrobku;
 - ii) výrobku poškodeného chybným komponentom daného výrobku;
 - iii) majetku používaného výlučne na profesionálne účely;
 - c) zo straty alebo poškodenia údajov, ktoré sa nepoužívajú výlučne na profesionálne účely;
7. „údaje“ sú údaje v zmysle článku 2 bodu 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868⁵¹;
 8. „uvedenie na trh“ je prvé sprístupnenie výrobku na trhu Únie;
 9. „sprístupnenie na trhu“ je každá dodávka výrobku na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok, alebo bezplatne;
 10. „uvedenie do prevádzky“ je prvé použitie výrobku v Únii v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok, alebo bezplatne, ak výrobok nebol pred svojím prvým použitím uvedený na trh;
 11. „výrobca“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vyvíja, vyrába alebo produkuje výrobok, alebo si výrobok dáva navrhnuť či vyrobiť alebo ktorá ho predáva pod svojím menom alebo pod svojou ochrannou známkou, prípadne ktorá vyvíja, vyrába alebo produkuje výrobok na svoje vlastné použitie;
 12. „splnomocnený zástupca“ je každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá dostala písomné splnomocnenie od výrobcu konať v jeho mene v súvislosti s konkrétnymi úlohami;
 13. „dovozca“ je každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá uvádza na trh Únie výrobok z tretej krajiny;
 14. „poskytovateľ logistických služieb“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodnej činnosti ponúka aspoň dve z týchto služieb: skladovanie, balenie, adresovanie a odosielanie výrobku bez vlastníctva výrobku s výnimkou poštových služieb vymedzených v článku 2 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES⁵², služieb dodávania balíkov vymedzených v článku 2 bode 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644⁵³ a akýchkoľvek iných poštových služieb alebo služieb nákladnej dopravy;
 15. „distribútor“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci okrem výrobcu alebo dovozcu, ktorá sprístupňuje výrobok na trhu;

⁵¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o správe údajov) (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 1).

⁵² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb (Ú. v. ES L 15, 21.1.1998, s. 14).

⁵³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644 z 18. apríla 2018 o službách cezhraničného dodávania balíkov (Ú. v. EÚ L 112, 2.5.2018, s. 19).

16. „hospodársky subjekt“ je výrobca výrobku alebo komponentu, poskytovateľ súvisiacej služby, splnomocnený zástupca, dovozca, poskytovateľ logistických služieb alebo distribútor;
17. „online platforma“ je online platforma v zmysle článku 2 písm. h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách)⁺.

KAPITOLA II

Konkrétne ustanovenia o zodpovednosti za chybné výrobky

Článok 5

Právo na náhradu škody

1. Členské štáty zabezpečia, aby mala každá fyzická osoba, ktorej chybný výrobok spôsobil škodu (ďalej len „poškodená osoba“), nárok na náhradu škody v súlade s ustanoveniami tejto smernice.
2. Členské štáty zabezpečia, aby nároky na náhradu škody podľa odseku 1 mohli vzniknúť aj:
 - a) osoba, na ktorú bolo postúpené právo poškodenej osoby alebo na ktorú toto právo prešlo, a to zo zákona alebo na základe zmluvy; alebo
 - b) osoba, ktorá koná v mene jednej alebo viacerých poškodených osôb v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom.

Článok 6

Chybovosť

1. Výrobok sa považuje za chybný v prípade, že nezabezpečuje bezpečné používanie, ktoré od neho verejnosť právom očakáva, so zreteľom na všetky okolnosti, vrátane:
 - a) prezentácie výrobku vrátane pokynov na jeho inštaláciu, používanie a údržbu;
 - b) logicky predvídateľného správneho a nesprávneho použitia výrobku;
 - c) vplyvu akejkoľvek schopnosti výrobku naďalej sa učiť po nasadení;
 - d) vplyvu iných výrobkov, ktorých používanie s výrobkom možno logicky očakávať, na výrobok;
 - e) okamihu uvedenia výrobku na trh alebo do prevádzky, prípadne, ak si výrobca ponecháva kontrolu nad výrobkom aj potom, okamihu, keď výrobok opustil kontrolu výrobcu;
 - f) požiadaviek na bezpečnosť výrobkov vrátane požiadaviek na kybernetickú bezpečnosť, ktoré súvisia s bezpečnosťou výrobku;

⁺ Úrad pre publikácie: vložiť do textu číslo smernice uvedené v dokumente PE-CONS č. 30/22 [2020/0361 (COD)] a do poznámky pod čiarou číslo, dátum, názov uvedenej smernice a odkaz na jej uverejnenie v úradnom vestníku.

- g) každej intervencie regulačného orgánu alebo hospodárskeho subjektu uvedenej v článku 7, ktorá sa týka bezpečnosti výrobku;
 - h) konkrétnych očakávaní koncových používateľov, ktorým je výrobok určený.
2. Výrobok sa nepovažuje za chybný len preto, že je na trh alebo do prevádzky už uvedený alebo sa následne uvedie lepší výrobok, prípadne aktualizácie alebo inovácie výrobku.

Článok 7

Hospodárske subjekty zodpovedné za chybné výrobky

1. Členské štáty zabezpečia, aby výrobca chybného výrobku niesol zodpovednosť za škodu spôsobenú daným výrobkom.
Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že chybný komponent spôsobí chybovosť výrobku, bol za tú istú škodu zodpovedný aj výrobca chybného komponentu.
2. Členské štáty zabezpečia, aby bol v prípade, že je výrobca chybného výrobku usadený mimo Únie, za škodu spôsobenú daným výrobkom zodpovedný dovozca chybného výrobku a splnomocnený zástupca výrobcu.
3. Členské štáty zabezpečia, aby bol v prípade, že je výrobca chybného výrobku usadený mimo Únie a ani žiadny z hospodárskych subjektov uvedených v odseku 2 nie je usadený v Únii, za škodu spôsobenú chybným výrobkom zodpovedný poskytovateľ logistických služieb.
4. Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá zmení výrobok už uvedený na trh alebo do prevádzky, sa považuje za výrobcu výrobku na účely odseku 1, ak sa zmena považuje za podstatnú podľa príslušných predpisov Únie alebo vnútroštátnych predpisov o bezpečnosti výrobkov a vykoná sa mimo kontroly pôvodného výrobcu.
5. Členské štáty zabezpečia, aby bol v prípade, že sa výrobca podľa odseku 1 nedá zistiť alebo že je výrobca usadený mimo Únie a hospodársky subjekt podľa odseku 2 alebo 3 sa nedá zistiť, zodpovedný každý distribútor výrobku, ak:
 - a) navrhovateľ žiada, aby distribútor určil hospodársky subjekt alebo osobu, ktorá dodala výrobok distribútorovi, a
 - b) distribútor nedokáže určiť hospodársky subjekt ani osobu, ktorá dodala distribútorovi výrobok, do jedného mesiaca od prijatia žiadosti.
6. Odsek 5 sa uplatňuje aj na akéhokoľvek poskytovateľa online platformy, ktorá umožňuje spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, pričom nie je výrobcom, dovozcom ani distribútorom, a to za predpokladu splnenia podmienok článku 6 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách)⁺.

⁺ Úrad pre publikácie: vložiť do textu číslo smernice uvedené v dokumente PE-CONS č. 30/22 [2020/0361 (COD)] a do poznámky pod čiarou číslo, dátum, názov uvedenej smernice a odkaz na jej uverejnenie v úradnom vestníku.

Článok 8

Poskytovanie dôkazov

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli vnútroštátne sudy splnomocnené na žiadosť poškodenej osoby, ktorá si nárokuje náhradu škody spôsobenej chybným výrobkom (ďalej len „navrhovateľ“) a ktorá predložila skutočnosti a dôkazy dostatočné na podporu dôveryhodnosti nároku na náhradu škody, nariadiť žalovanému poskytnutie relevantných dôkazov, ktoré má k dispozícii.
2. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne sudy obmedzili poskytnutie dôkazov na to, čo je nevyhnutné a primerané na podporu nároku na náhradu škody uvedeného v odseku 1.
3. Pri určovaní toho, či je poskytnutie dôkazov primerané, vnútroštátne sudy prihliadnu na oprávnené záujmy všetkých strán, ako aj dotknutých tretích strán, a to najmä v súvislosti s ochranou dôverných informácií a obchodných tajomstiev v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2016/943.
4. Členské štáty zabezpečia, aby boli vnútroštátne sudy v prípade, že žalovanému nariaďa poskytnúť informácie, ktoré predstavujú obchodné tajomstvo alebo údajné obchodné tajomstvo, splnomocnené na základe riadne odôvodnenej žiadosti strany alebo z vlastnej iniciatívy prijať osobitné opatrenia potrebné na zachovanie dôvernosti daných informácií, ak sa použijú alebo uvedú pri súdnom konaní.

Článok 9

Dôkazné bremeno

1. Členské štáty zabezpečia, aby bol navrhovateľ povinný dokázať chybovosť výrobku, škodu, ktorá mu vznikla, ako aj príčinnú súvislosť medzi chybovosťou a škodou.
2. Chybovosť výrobku sa predpokladá, ak je splnená niektorá z týchto podmienok:
 - a) žalovaný nesplnil povinnosť podľa článku 8 ods. 1 poskytnúť relevantné dôkazy, ktoré má k dispozícii;
 - b) navrhovateľ dospel k záveru, že výrobok nespĺňa povinné bezpečnostné požiadavky stanovené v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve, ktoré majú chrániť pred rizikom škody, ktorá vznikla, alebo
 - c) navrhovateľ dospel k záveru, že škodu spôsobilo zjavné nesprávne fungovanie výrobku počas jeho bežného použitia alebo za bežných okolností.
3. Príčinná súvislosť medzi chybovosťou výrobku a škodou sa predpokladá, ak sa stanoví, že výrobok je chybný a spôsobená škoda je takého druhu, ktorý zvyčajne zodpovedá predmetnej chybe.
4. Ak vnútroštátny súd rozhodne o tom, že navrhovateľ čelí v dôsledku technickej alebo vedeckej zložitosti mimoriadnym ťažkostiam pri dokazovaní chybovosti výrobku alebo príčinnej súvislosti medzi jeho chybovosťou a škodou, prípadne v oboch prípadoch, chybovosť výrobku alebo príčinná súvislosť medzi jeho chybovosťou a škodou, prípadne oboje, sa predpokladá, ak navrhovateľ preukázal dostatočne relevantnými dôkazmi, že:
 - a) výrobok prispel k vzniku škody a
 - b) je pravdepodobné, že výrobok bol chybný alebo že chybovosť je pravdepodobnou príčinou škody, prípadne oboje.

Žalovaný má právo napadnúť existenciu mimoriadnych ťažkostí alebo pravdepodobnosť uvedené v prvom pododseku.

5. Žalovaný má právo vyvrátiť domnienku uvedenú v odsekoch 2, 3 a 4.

Článok 10

Výnimka zo zodpovednosti

1. Hospodársky subjekt uvedený v článku 7 nie je zodpovedný za škodu spôsobenú chybným výrobkom, ak preukáže niektorú z týchto skutočností:
 - a) v prípade výrobcu alebo dovozcu, že neuviedol výrobok na trh ani do prevádzky;
 - b) v prípade distribútora, že nesprístupnil výrobok na trhu;
 - c) že je pravdepodobné, že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, neexistovala pri uvádzaní výrobku na trh alebo do prevádzky, alebo v prípade distribútora pri sprístupňovaní výrobku na trhu, prípadne že vznikla až po tomto okamihu;
 - d) že chybovosť je spôsobená dodržaním súladu výrobku s povinnými predpismi vydanými subjektmi verejného sektora;
 - e) v prípade výrobcu, že objektívny stav vedecko-technických poznatkov v čase, keď sa výrobok uviedol na trh, do prevádzky alebo v období, keď bol výrobok pod kontrolou výrobcu, nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybovosť;
 - f) v prípade výrobcu chybného komponentu uvedeného v článku 7 ods. 1 druhom pododseku, že chybovosť výrobku možno pripísať koncepcii výrobku, do ktorého je komponent začlenený, alebo pokynom, ktoré výrobca daného výrobku poskytol výrobcovi komponentu, alebo
 - g) v prípade osoby, ktorá zmení výrobok, ako sa uvádza v článku 7 ods. 4, že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, súvisí s časťou výrobku, na ktorú zmena nemala vplyv.
2. Odchyľne od odseku 1 písm. c) sa na hospodársky subjekt nevzťahuje výnimka zo zodpovednosti, ak je chybovosť výrobku dôsledkom ktorejkoľvek z týchto skutočností, za predpokladu, že boli pod kontrolou výrobcu:
 - a) súvisiacej služby;
 - b) softvéru vrátane aktualizácií alebo inovácií softvéru alebo
 - c) nedostatku aktualizácií alebo inovácií softvéru potrebných na zachovanie bezpečnosti.

KAPITOLA III

Všeobecné ustanovenia o zodpovednosti

Článok 11

Zodpovednosť viacerých hospodárskych subjektov

Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sú za tú istú škodu zodpovedné dva alebo viaceré hospodárske subjekty podľa tejto smernice, mohli byť zodpovedné spoločne a nerozdielne.

Článok 12

Zníženie zodpovednosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby zodpovednosť hospodárskeho subjektu nebola znížená vtedy, ak škodu spôsobí chybovosť výrobku aj konanie alebo opomenutie tretej strany.
2. Zodpovednosť hospodárskeho subjektu môže byť znížená alebo neprípustná, ak bola škoda spôsobená chybovosťou výrobku aj pochybením poškodenej osoby alebo akejkoľvek osoby, za ktorú je poškodená osoba zodpovedná.

Článok 13

Vylúčenie alebo obmedzenie zodpovednosti

Členské štáty zabezpečia, aby zodpovednosť hospodárskeho subjektu podľa tejto smernice nebola vo vzťahu k poškodenej osobe obmedzená ani vylúčená zmluvným ustanovením alebo vnútroštátnym právom.

Článok 14

Premlčacie lehoty

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa na začatie konania o nároku na náhradu škody patriacej do rozsahu pôsobnosti tejto smernice vzťahovala premlčacia lehota troch rokov. Premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď si poškodená osoba uvedomila alebo si logicky mala uvedomiť všetky tieto skutočnosti:
 - a) škodu;
 - b) chybovosť;
 - c) identitu príslušného hospodárskeho subjektu, ktorý môže byť zodpovedný za škodu v súlade s článkom 7.

Táto smernica nemá vplyv na právne predpisy členských štátov, ktorými sa reguluje zastavenie alebo prerušenie premlčacej lehoty uvedenej v prvom pododseku.

2. Členské štáty zabezpečia, aby práva udelené poškodenej osobe podľa tejto smernice zanikli pri uplynutí premlčacej lehoty desiatich rokov od dátumu uvedenia skutočného chybného výrobku, ktorý spôsobil škodu, na trh, do prevádzky alebo od jeho podstatnej zmeny uvedenej v článku 7 ods. 4, ak navrhovateľ v tejto lehote nezačal konanie na vnútroštátnom súde proti hospodárskemu subjektu, ktorý môže byť zodpovedný podľa článku 7.

3. Odchylnne od odseku 2 platí, že ak poškodená osoba nezačala konanie do desiatich rokov z dôvodu oneskoreného prejavenia zranenia, práva udelené poškodenej osobe podľa tejto smernice zanikajú po uplynutí 15-ročnej premlčacej lehoty.

KAPITOLA IV

Záverčné ustanovenia

Článok 15

Transparentnosť

1. Členské štáty uverejnia v jednoducho prístupnom a elektronickom formáte všetky rozsudky, ktorými sa končí konanie o veci, vnesené vnútroštátnymi súdmi vo vzťahu ku konaniam, ktoré sa začali podľa tejto smernice, ako aj ďalšie relevantné rozsudky, ktorými sa končí konanie o veci, týkajúce sa zodpovednosti za výrobky. Uverejnenie sa uskutočňuje bezodkladne oznámením písomného rozsudku v plnom znení stranám.
2. Komisia môže zriadiť a spravovať verejne dostupnú databázu rozsudkov uvedených v odseku 1.

Článok 16

Preskúmanie

Komisia do [Úrad pre publikácie – vložiť dátum: šesť rokov po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a potom každých päť rokov preskúma uplatňovanie tejto smernice a predloží správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Článok 17

Zrušenie a prechodné ustanovenie

1. Smernica 85/374/EHS sa zrušuje s účinnosťou od [Úrad pre publikácie – vložiť dátum: 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Naďalej sa však bude uplatňovať na výrobky uvedené na trh alebo do prevádzky do uvedeného dátumu.
2. Odkazy na smernicu 85/374/EHS sa chápu ako odkazy na túto smernicu a čítajú sa podľa tabuľky zhody uvedenej v prílohe k tejto smernici.

Článok 18

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [Úrad pre publikácie – vložiť dátum: 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto smernice]. Ich znenie bezodkladne oznámia Komisii.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 20

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedička*

*Za Radu
predseda/predsedička*